

IN MEMORIAM GIJSBERT VAN DE STEEG

Op 2 Januari 1983 overleed, op 97-jarige leeftijd, Gijsbert van de Steeg. Het is weinigen gegeven, deze hoge leeftijd te bereiken en op deze leeftijd is het zeer weinigen gegund ook geestelijk nog op zo'n hoog niveau actief bezig te zijn geweest.

Van de Steeg was in Rhenen vele decennia lang een zeer bekende en geziene persoonlijkheid, die zich op allerlei fronten in het maatschappelijk leven bewogen heeft. Hij kwam in 1903 op 17-jarige leeftijd in dienst bij de NBM, die toen nog OSM (Ooster Stoomtram Maatschappij) heette en tegenwoordig Centraal Nederland. Hij is er begonnen als volontair, voor een proeftijd van 3 maanden. Het zijn er uiteindelijk 49 jaar geworden, waarbij zijn loopbaan in 1952 als Hoofdwerktuigkundige afgesloten werd. Het was zijn lange functie als Werkmeester in de remise te Rhenen, die hem zijn alom bekende betiteling 'meester Van de Steeg' gaf.

Van de Steeg bezat een uitstekende vakkenis en een groot doorzettingsvermogen en dank zij zijn grote toewijding en zijn gave, goed met zijn ondergeschikten om te kunnen gaan wist hij onder het personeel van de maatschappij een grote mate van saamhorigheidsgevoel te scheppen. Dit feit heeft in de vooroorlogse crisisjaren en zeker ook in de jaren '40-'45 een grote morele en ook substantiële steun voor de werknemers onder elkaar betekend. Toch was hij een stipt en veeleisend man waar niet mee te spotten viel en wie niet in zijn werkomgeving voldeed kon maar beter zijn biezen pakken. Bewonderenswaardig is ook zijn moed waarmee en de manier waarop hij in een van de allereerste Meidagen van 1940 de Duitsers, zij het slechts voor korte tijd, de toegang tot de remise wist te ontzeggen.

Het was een geestig man die op zijn tijd een grapje wist te waarderen, onder werktijd wel eens met een mop kwam maar dan gauw weer tot de orde van de dag overging.

Zijn algemene belangstelling leidde er toe, dat hij diverse functies op bestuurlijk niveau bekleedde waarvan het wethouderschap van Openbare Werken in de gemeente Rhenen misschien wel de bekendste is geweest, maar ook op landelijk gebied was hij actief. Hij was zeer succesvol als voorzitter van de feestcommissie ter gelegenheid van de festiviteiten rondom de (her)opening van de Rijnbrug in 1957 maar ook in het Rode Kruis

heeft hij zijn steentje bijgedragen. Hij was 5 x erelid en werd benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau. Zijn hulpvaardigheid, met name op technisch gebied werd allereerst gewaardeerd en vooral in de oorlogsjaren met zijn grote schaarste aan apparatuur en materialen, heeft hij vanuit de werkplaats van de remise menigeen weten te helpen.

Vele verhalen over hem doen de ronde. Het volgende verhaal heeft hij mij zelf verteld en het handelt over het verloop van een sollicitatieprocedure naar de functie van machinebankwerker (draaier) in onze sterk verzuilde vooroorlogse maatschappij. Nadat hij uit een vijftal sollicitanten de beste gekozen had, die toevallig rooms katholiek bleek te zijn, en deze keuze aan het hoofdkantoor in Zeist kenbaar maakte, kreeg hij de opmerking te incasseren: "Weet je wel, dat je een katholiek hebt aangenomen?". Zijn antwoord hierop was "Nee, ik heb geen katholiek, maar een draaier aangenomen".

Naast het grote, zware werk aan tram en materieel wijdde hij zich thuis aan de reparatie van klokken en menig Rhenenaar heeft dank zij zijn kundigheid ook op dit gebied, weer een goed lopend uurwerk terug gekregen. Later, in het bejaarden-centrum De Tollekamp, had hij hier, zeer tot zijn grote spijt, geen ruimte meer voor en bleef hij actief met het graveren van dierfiguren en bloemen op een zwart soort aluminium-folie. Deze gravures vonden in en buiten De Tollekamp altijd veel aftrek. In zijn laatste levensjaar bleek hij nog zo gelukkig te zijn met een hoogtoerig motortje met diamantsteen, waarmee hij in glas kon graveren.

Zijn technisch vernuft bleef echter altijd werkzaam en enkele maanden nog voor zijn dood heeft hij, met een technicus van de N.S. een soort stabilisatie systeem voor treinwagons besproken, waardoor deze in bochten minder last zouden hebben van overhellen.

Hij was ook zeer geïnteresseerd in alles wat er in onze moderne tijd aan nieuwigheden op ons af komt en hij verwonderde zich vaak over de vele moderne ontwikkelingen van onze eeuw. Toch sprak hij ook graag over het verleden, het oude Rhenen en de vele gesprekken, die ik met hem de laatste 2 jaar hierover heb mogen hebben, waren behalve voor mij zeer waardevol, voor hem een grote vreugde. Zeer veel informatie over het Rhenen van de eerste 2,3 decennia van deze eeuw is hierdoor vastgelegd. Het interesseerde hem ook wat er van de mensen geworden is en hij sprak hierbij meerdere malen meewarig over diegenen, die hun tijd in ledigheid doorbrengen en mopperen over allerlei onbenulligheden.